

# Årsplan for Villaveien naturbarnehage SA

2021-2023



**VILLAVEIEN NATURBARNEHAGE SA**

**VILLAVEIEN 9**

**9910 BJØRNEVATN**

**78990066**

**GRUVA: 90943853**

**MALMEN:4571463**

**DAGBRUDDET:99376478**

*Sekken på, ut å gå.*

*I Villaveien tar vi vare på store og små*

## **INNHALDSFORTEGNELSE**

- 1. VELKOMMEN TIL VILLAVEIEN NATURBARNEHAGE**
- 2. LOV OM BARNEHAGER**
- 3. NY RAMMEPLAN**
- 4. PEDAGOGISK PLATTFORM**
- 5. NATUREN SOM ARENA FOR LEK, LÆRING OG DANNING**
- 6. SOSIAL KOMPETANSE**
- 7. LEK**
- 8. PLANLEGGING, EVALUERING OG DOKUMENTASJON**
- 9. OVERGANGER**
- 10. SAMISK KULTUR**
- 11. BARNES MEDVIRKNING**
- 12. SPRÅKLØYPA**
- 13. DIGITAL PRAKSIS**

### **VEDLEGG :**

- PROGRESJONSPLAN**
- HANDLINGSPLAN MOT MOBBING OG KRENKENDE ADFERD**
- SPRÅKPLAN**
- PROSESSORIENTERT PLAN-VOKSENROLLEN I LEK**



## 1. VELKOMMEN TIL VILLAVEIEN NATURBARNEHAGE

Villaveien Naturbarnehage SA er en privat andels barnehage som foreldrene eier sammen.

Barnehagen holder til i en stor gammel villa, som en gang i tiden var direktørbolig for Sydvaranger gruveselskap.

Barnehagen har 3 avdelinger

Dagbruddet: 0-2 år

Malmen: 2-3 år

Gruva: 4-5 år år

Barnehagen er bemannet med 5 barnehagelærere, 1 fagarbeider, 1 med ergoterapiutdannelsen og 4 assistenter. Pr. desember 2020. To av assistentene er under utdanning til barne og ungdomsarbeiderfaget.

Årsplanen er et arbeidsverktøy som er forpliktende. Den er et styrende dokument for det pedagogiske arbeidet som skjer i barnehagen gjennom året.

Innholdet bestemmes av ansatte og foreldre og styres av formålsparagrafen og rammeplanen. I tillegg er det et dokument som alle samarbeidsparter, politikere, barnehagemyndigheter og andre interesserte kan lese og bli kjent med.

Denne årsplanen er utarbeidet gjennom barnehage året 2019/20 og gjelder frem til 2023. Revidering vil bli gjort underveis.

Når vi startet ønsket vi at alle skulle ha en felles forståelse av det pedagogiske arbeidet vi ønsker å bringe frem i hverdagen til barna. Årsplanen skal alle ansatte bruke som arbeidsredskap i utarbeidelse av planer. Gjennom de siste årene har vi brukt planleggingsdager og personalmøter til å drøfte fram hva vi ønsket skulle være barnehagens visjon. Vi ville få laget en langsiktig årsplan, da vi av erfaring vet at det tar lang tid å jobbe med endringer og utvikling i personal gruppen.



## 2. LOV OM BARNEHAGER

### § 1. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.





### 3. RAMMEPLAN FOR BARNEHAGER

Den 1. august 2017 kom det en ny Rammeplan for barnehager. Denne har vi de siste årene jobbet med å implementere. Dette arbeidet fortsetter kontinuerlig.

I denne planen har barnehagen tydeligere forpliktelser.

Vi ser en styrking av mangfoldperspektivet, helseperspektivet, språkarbeidet og arbeidet med overganger. Det er presisert et ansvar for å forebygge, stoppe og følge opp mobbing. De yngste barna har fått økt oppmerksomhet og ansvar og roller er tydeligere beskrevet. Det er kommet et eget kapittel om arbeidsområder (progresjon og digital praksis) og fagområdene er oppdatert.

Rammeplan for barnehagen har 7 fagområder som skal implementeres i hverdagen til barna. Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. I sosialt samspill i lek og hverdagsaktiviteter skjer det ofte en spontan kommunikasjon knyttet til fagområdene. Barna skal få rike, felles opplevelser og del i kunnskaper på mange områder. Det er også et krav at de skal delta i god lek og godt samspill med andre barn og voksne.

For hvert fagområde er det formulert mål for arbeidet for å fremme barnas utvikling og læring. Det er også presisert hva personalet skal gjøre for å hjelpe barna å oppfylle disse målene. Det er selve læringsområdet og arbeidsmåtene barna skal bli kjente med. Arbeidet med fagområdene skal tilpasses barnas alder, interesser, gruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. Barna skal få like muligheter til å møte utfordringer tilpasset sitt utviklingsnivå. Metoder tilpasses det enkelte barns behov.

Rammeplanen i sin helhet finnes på [udir.no](http://udir.no).



**DETTE ER FAGOMRÅDENE:**

Kropp, bevegelse, mat og helse	Etikk, religion og filosofi
Kommunikasjon, språk og tekst	Kunst, kultur og kreativitet
Natur, miljø og teknologi	Nærmiljø og samfunn
Antall, rom og form	



#### 4. PEDAGOGISK PLATTFORM I VILLAVEIEN

NATUREN	MENNESKET	BARNEHAGEN	BARNDOM	LÆRING
Respekt for alt levende. Utvikle holdninger som jorden er avhengig av at fremtidens menneske har.	Hvert menneske er unikt og trenger anerkjennelse for den de er.	Vår barnehage skal være et sted der vi skal ha god tid. Vi mener at barns optimale utvikling skjer i lek med barn og voksne i naturen.	Frihet til å utfolde seg og utforske verden og livet.	Barn lærer først og fremst gjennom lek, med støttende voksne.

Villaveien Naturbarnehage har som navnet tilsier et nært forhold til naturen. I praksis vil det si at vi i stor grad bruker naturen som arena for lek, læring og utvikling. Personalet skal ha fokus på lærings aktiviteter i lek med barna.

##### **Vår visjon: Læring og utvikling gjennom LEK med barn og voksne I NATUREN**

Hvert barn er unikt og lærer på forskjellige måter, vår jobb som voksne er å finne nøkkelen til god læring for hvert enkelt barn. Vi er gode på å se enkelt barn og følge opp barnets behov sammen med foreldrene. Samtidig må vi se egenverdien av barndommen og fremme livskvalitet i hverdagen til barna. Barn i naturbarnehager har de samme behov for omsorg, lek og læringsaktiviteter som barn i mer tradisjonelle barnehager. Naturen gir oss så mange flere muligheter, utfordringen blir å finne, bruke og tilrettelegge for disse mulighetene. Slik at vi kan sikre en god lærings og utviklingsarena for barna.





## 5. NATUREN SOM ARENA FOR LEK, LÆRING OG DANNING

Naturen er en viktig arena for lek og læring av mange grunner.

I naturen bruker man alle sansene sine på en annen måte enn inne. Man får førstehånds erfaring med ting. Barnas begrepsutvikling skjer best gjennom førstehåndserfaring, og ved at både sanser og følelser er aktive. Barn lærer gjennom å oppleve, og siden få hjelp av voksne til å framkalle det de har opplevd. Dette kan gjøres ved hjelp av samtale, formingsaktiviteter, drama osv. Naturen gir ofte opplevelser som gjør sterkt inntrykk, slik at det ikke er noe problemer for barna å huske disse opplevelsene i lang tid etterpå. Å samtale med barn om ting de har opplevd hjelper dem å lære og øver opp hukommelsen. Naturen er i endring hele tiden, i motsetning til et rom som ser ganske likt ut fra dag til dag. Barna må tilpasse seg naturens forandringer og blir på denne måten tilpasningsdyktige og bedre på problemløsning. De får også på en naturlig måte nye ting å undre seg over hver eneste dag, og vi voksne kan undre oss sammen med dem.

Ute i naturen er det færre begrensninger. Barna kan leke og løpe rundt uten at det generer andre, arenaen er større så det blir færre konflikter. Vi kan bruke den tiden vi ellers bruker på problemløsning på andre ting. Barna får automatisk grov motorisk trening ute i naturen og de lærer å møte utfordringer. De får bedre kroppsbeherskelse og blir også mer utholdende.

Friluftsliv er en viktig del av vår kultur arv og det er viktig at barna får positive opplevelser og blir glad i naturen. Det er barna som skal ta vare på naturen i framtiden. Da er det fint om de har fått forståelse av hva naturen gir oss og hva vi kan høste av den. Det er mens barna er små vi kan gi dem gode vaner og holdninger. Naturen kan også være en viktig arena for rekreasjon og for følelse av mestring. Sist men ikke minst gir den glede, berikelse og fysisk fostring.





## 6. SOSIAL KOMPETANSE

«Det aller viktigste for meg som mor er allikevel at mitt barn blir sikker på seg selv som person, ta plass og gi plass til andre. Respekt for seg selv og andre er en av de viktigste ballastene hun tar med seg i livet, og barnehagen er en arena der hun får øvd mye på dette. Mye av det jeg nevner kommer inn under fagområdet etikk, religion og filosofi slik det beskrives i rammeplanen. Jeg vet dere jobber med dette, og jeg ser at mitt barn allerede kan mange grunnleggende sosiale regler, men når dere ber om tilbakemelding på hva vi synes dere skal prioritere i barnehagen er dette mitt svar.»

Dette er tilbakemelding fra en mor om innspill til årsplanene. Dette treffer bra i forhold til hvilke mål vi skal ha for å utvikle sosiale egenskaper og være med på å påvirke barna til å bli trygge og glade både i forhold til seg selv og andre mennesker. Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med hverandre. Denne kompetansen kommer til uttrykk og tilegnes barn gjennom samspill med andre barn og voksne.

Arbeidet med sosial kompetanse er ikke en statisk planlagt prosess. Det handler om det å kunne se situasjoner og jobbe med relasjoner i hverdagen. Dette krever at det arbeides med bevissthet i forhold til egne handlinger og egen væremåte. De voksne må være i stand til å reflektere rundt sin egen rolle slik at de best mulig kan framstå som gode rollemodeller. Vi vet at anerkjennende og støttende relasjoner er et grunnlag for utvikling av gode relasjoner. Dette arbeides det mye med i personalgruppen.

Hvem er vi som voksne i barnehagen?

Hvem er vi i møte med barna? Foreldrene? Hverandre?

Vi voksne må være trygge på og glade i oss selv og de vi har rundt oss. Vi kan ikke gi videre noe av oss selv som vi ikke har med oss. Arbeidet med voksenrollen gjør oss bedre rustet til å være med på å utvikle sosial kompetanse hos barna. Dette arbeidet i tillegg til en egen tiltaksplan virker i høyeste grad forebyggende mot mobbing og annen problem adferd. Glade voksne gir ofte glade barn.

### Mobbing

Begrepet mobbing er blitt mere og mere aktuelt også i barnehagesammenheng, og aktivitetsplikten blir fra 1.januar 2021 lovfestet.

Men hva er mobbing i barnehagen? Å oppføre seg dårlig mot hverandre er selvsagt ikke greit, men dette er ting som er forholdsvis lett å oppdage. Vi har valgt å fokusere på utestenging fra lek. Vi tenker at lek og vennskap er det aller viktigste for barn i barnehagen, og vi har som mål at alle skal være inkludert i lekende samspill hver dag.

Hver høst utfører vi en registrering. Det vil si at vi registrerer alle barna til faste tider. Vi registrere hva de gjør og hvem de er sammen med. Dette gir oss et mere systematisert bilde av barnegruppa og en pekepinn på om noen barn leker mye alene.

Dersom et barn er registrert mange ganger som leker alene, kan vi gå inn tidlig å gjøre noe for å forhindre at barnet faller utenfor.

Vi bruker også et materiale som heter «Grønne tanker, glade barn.» Dette hjelper barna å sette ord på følelsene sine og gir dem en forståelse av at andre kan føle ting annerledes enn de selv.

Se vedlegg Handlingsplan mot mobbing.



## 7. Lek

Leken er den viktigste aktiviteten for barn i førskolealder. Den er barndommens kjennetegn og en del av det å være barn. Nettopp det å leke er en naturlig væremåte for barn. I barnehagen skal vi legge til rette for at barna får tid og rom for til å utfolde seg i lek. Leken har både egenverdi og den danner grunnlag for allsidig læring, utvikling og dannelse. De voksne må:

- **Være til stede her og nå**
- **Være fleksible i forhold til regler og rutiner**
- **Delta i barns lek**
- **Være i lekemodus**
- **Fungere som «røykvarslere» (se konflikter som er i ferd med å bryte ut)**
- **Prioritere samvær med barn foran alt annet**
- **Være anerkjennende**
- **Fokusere på likeverd**
- **Skape et inkluderende miljø**
- **Forsøke å ta barns perspektiv**

### Gjennom lek får barn:

- Øvet seg på å håndtere konflikter
- Utviklet kreativitet og fantasi
- Utviklet sine kommunikative ferdigheter
- Lært seg nye ord og uttrykk
- Brukt matematiske begreper
- Brukt hele seg
- Øvet på motoriske ferdigheter
- Øvet på å ta hensyn til andre
- Øvet på turtaking
- Øvet på impuls kontroll
- Ventet på tur
- Tatt initiativ og uttrykt egne følelser
- Lyttet til andres forslag
- Hatt det gøy og opplevd glede og mestring
- Gjennom lek og lekende samspill skapes relasjoner mellom barn og mellom voksne og barn. Leken skal stå som en sentral del av den gode barndom, og den er avgjørende for at barn skal utvikle sosiale ferdigheter. De voksne skal starte, verne om og utvikle barns lek.
- **Vårt motto er:** *Der det finnes barn skal det være en voksen i nærheten. Der det finnes voksne trengs det sjelden flere.*
- **Vårt hovedmål er:** *Alle barn skal oppleve den gode barndom. Vi ønsker å skape et inkluderende miljø der alle barn opplever glede og mestring gjennom lek og lekende samspill hver dag.*



## 8. PLANLEGGING/ EVALUERING/DOKUMENTASJON

- Styrer har sammen med pedagogiske ledere ansvar for å lede arbeidet med planlegging, dokumentasjon og vurdering. Disse har ansvaret for at hele personalgruppa får en felles forståelse for de mål og rammer det skal jobbes i forhold til. Hver enkelt ansatt har ansvar for å vurdere å reflektere over egen rolle som forbilde og rollemodell for barna, og sørge for å handle på måter som tjener barns beste.
- Hver avdeling har sin egen månedsplan som er utarbeidet med utgangspunkt i årsplanen og Rammeplanen. Planen tilpasses den barnegruppen som til enhver tid er aktuell. I slutten av hver måned evalueres den på personalmøter, avdelingsmøter og ped.leder møter. Dette arbeidet er viktig for at vi skal se hvordan vi arbeider i forhold til de mål vi har satt oss for perioden, og også i forhold til årsplan og rammeplan. Både månedsplanen og evalueringen blir sendt ut til foreldrene og de har mulighet til å komme med innspill.
- Vi observerer barn gjennom hele året for å finne ut om det vi gjør faktisk er utviklende og om de har det bra hos oss. Når barna blir større blir de også tatt med på råd i forhold til innhold i planene. Til kartlegging og som utgangspunkt for foreldresamtaler brukes «Alle med» og noen ganger «Tras» Det blir også sendt ut en brukerundersøkelse slik at foreldrene kan være med å vurdere vårt arbeide.
- Pedagogisk dokumentasjon gjør oss voksne mere reflektert over våre holdninger og handlinger. Kort fortalt så handler dette om å dokumentere noe, reflektere rundt dette og endre vår tenkemåte og adferd dersom dette er nødvendig.
- Vi jobber med praksisfortellinger. Alle de voksne må skrive en praksisfortelling i uka som omhandler et gitt tema. Praksisfortellingene blir reflektert rundt og analysert på avdelings, pedagog og personalmøter.



## 9. OVERGANGER

Barnehagen har en egen handlingsplan som er laget i samarbeid med de ulike skolene i kommunen. Dette for å trygge overgangen fra barnehage til skole på best mulig måte. Målet er å få en trygg og god overgang og bli kjent med skolen før de starter. Om våren har barnehagen og skolen et overføringsmøte. Den informasjon som blir gitt fra barnehagen er i samarbeid med foreldrene, og med skriftlig samtykke fra foreldrene. Dersom barnet har spesielle behov blir det avholdt egne møter i tillegg, for å lage et skoletilbud som er spesielt tilrettelagt for disse barna.

Innad i barnehagen jobber vi med å skape trygge, gode overganger for barna. De får en trygg, kjent voksen med seg når de går fra en avdeling til en annen. De får også en gradvis tilvenning til den nye avdelingen. Det blir utført overgangssamtaler og foreldresamtaler for å skape trygghet for alle i den nye situasjonen.

For overgangen fra hjem til barnehage har vi egne informasjonsskriv. Foreldrene vil motta informasjon i god tid før oppstart, og de vil få tilbud om tidlig tilvenning ca to måneder før barnet skal starte opp. For de barna som starter på høsten begynner den tidlige tilvenningen i mars/april. Barn og foreldre får da tilbud om å komme til barnehagen en dag hver 14.dag. Dersom de ønsker mer får de det. Det er veldig individuelt hvor lang tilvenning hvert barn trenger. Dette finner vi ut sammen med foreldrene, og tilpasser hvert enkelt barn.

I Villaveien har alle barn hver sin primærkontakt. Denne har et spesielt ansvar for å følge opp barnet.



## 10. SAMISK KULTUR

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver heter det under fagområdet nærmiljø og samfunn: «Gjennom arbeidet med området nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna blir kjent med samene som Norges urbefolkning og får kjennskap til deler av samisk kultur og hverdagsliv.» I vår barnehage har vi samisk språk og kultur som tema i februar hvert år.

Gjennom arbeidet med dette temaet får barna lære om:

- Samenes levesett før og nå
- Ulike samiske drakter
- Samiske sanger/joik
- Noen samiske hverdagsord
- Samiske eventyr
- Telle på samisk
- «Samisk samling»
- Det samiske flagget
- Reinsdyr
- Samefolkets dag

Den 6.februar feirer vi samefolkets dag med å lage bidos i barnehagen. Vi pynter barnehagen med samiske flagg og lærer noen samiske sanger som vi synger sammen. Flere i personalgruppen har gått på samiskkurs og på joikekurs.





## 11. BARN MEDVIRKNING

Lek er barns viktigste uttrykksform. Gjennom å fokusere på lek og lekende samspill ivaretar vi barns mulighet for å ytre seg i barnehagens hverdagsliv. Vi må ta tak i barns interesser og initiativ og anerkjenne deres kompetanse. Vi skal ikke bruke vår egen voksne erfaringsverden til å presentere ferdige løsninger for barna, men hjelpe dem til å selv reflektere og finne sine egne tilnæringsmåter. Personalet må være aktivt til stede og å lytte til det barna sier. De må også delta i samtaler på barns premisser. Barns valg er aldri endelige, og barn skal aldri stilles til ansvar for de valg som blir tatt. Den voksne er alltid den ansvarlige part. Vi må være til stede her og nå og ta ansvar for barns læringsprosesser på dette området også. Vi lever i et demokratisk samfunn, og det å gi barn medvirkning er den aller første innføringen til en forståelse av hva dette innebærer. Når barna begynner på Gruva er de med på barnesamtaler.



*«At jeg blir hørt er ikke det samme som at jeg får det som jeg vil. Å bli hørt er å reflektere sammen med voksne og andre barn!»*

## 12.SPRÅKLØYPA

Nasjonalt senter for leseopplæring og lese-forskning (Lesesenteret) og Nasjonalt senter for skriveopplæring (skrivesenteret) har utviklet språkløyper.no.

Nettstedet er en del av strategien Språkløyper – nasjonal strategi for språk, lesing og skrijving 2015-2019.

Dette var en systematisk satsning, der det både blir satset på barnehagen og alle trinn i grunnskolen samt videregående skole.

Hovedmål for hele barnehagen:

Styrke personalets kompetanse og øke bevisstheten rundt det daglige arbeidet som gjøres med barnas språklæring.

Det jobbes litt ulikt med språkløypa på de forskjellige avdelingene. Dette vil komme frem i egne månedsplaner som blir sendt ut.

Barnehagen har også en egen språkplan. (se vedlegg)

Både Malmen og Gruva jobber systematisk med barn som har utfordringer i forhold til språket.

Dette skjer i egne språkgrupper der vi bruker ulike metoder alt ettersom hva problemet er.

Vi har et godt samarbeid med PP-tjenesten som raskt kommer inn og observerer og veileder personalet dersom det er behov for dette.

Slik kan vi raskt sette i verk tiltak og unngå at problemene blir varige.

Vi viderefører dette arbeidet.

Nyansatte får innføring i språkløyper slik at alle har den kompetansen som er nødvendig for å drive godt språkarbeid i barnehagen.



### 13.DIGITAL PRAKSIS

Som beskrevet tidligere er det i Rammeplanen for barnehager kommet et krav til at barnehagen skal gi barn erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

Vi har blant annet gått til innkjøp av nettbrett og datamaskiner til alle avdelinger.

Hver avdeling har også et digitalt kamera som blir benyttet flittig.

Vi jobber med tema som dagens fotograf.

Her ser vi verden gjennom barnas øyne og lar dem knipse i vei.

Bildene blir til slutt en utstilling alle kan ha glede av.

Vi jobber også med QR-koder. Her får barna på en enkel måte lære å skanne koder med mobil eller nettbrett. Bak kodene finnes det oppgaver som barna skal løse.

Dette er veldig populært.

Barna lærer også at man kan hente informasjon på nettet. Og i denne sammenhengen er nettvett et viktig begrep. Vi har blant annet nettbrett med internett som kan tas med ut i skogen. Slik kan vi innhente informasjon kontinuerlig, og barna får svar på det de lurer på.

Vi er helt i startgropa i denne prosessen, og vi skal bruke de neste årene til å videreutvikle dette arbeidet.





## FASTE AKTIVITETER OG TRADISJONER GJENNOM ÅRET

MÅNED	AKTIVITETER/ TRADISJONER
JANUAR	SOLFEST EVENTYR/DRAMA JOBBE MED TEMA OM KROPPEN KROPPSKORT
FEBRUAR	SAMISK KUNST OG KULTUR SAMEFOLKETS DAG KARNEVAL ÅRSMØTE
MARS	ANTALL, ROM OG FORM FORMJAKT SKI OG AKEDAG
APRIL	PÅSKE PÅSKEFROKOST FINNMARKSLØPET TIDLIG TILVENNING STARTER
MAI	17.MAI VÅRTEGN FORELDRESAMTALER FORELDREMØTE FOR NYE FORELDRE
JUNI	BONDEGÅRDSBESØK RIDNING SOMMERFEST AVSLUTNING FOR SKOLESTARTERNE
JULI	TURER TIL SANDNESDALEN SOMMERAKTIVITETER
AUGUST	BLI KJENT VENNSKAP OPPSTARTSAMTALER
SEPTEMBER	SANKING I NATUREN HØST BRANNVERN HJERTESAMLINGER
OKTOBER	FN DAGEN FORELDRE-MIDDAG FORUT FORELDREMØTE
NOVEMBER	MØRKETID STJERNEHIMMEL VERDENSROMMET FORELDRESAMTALER HJERTESAMLINGER
DESEMBER	LUSIA NISSEFEST ADVENTSSTUND JULEVERKSTED

